

Л.М.Корнієнко

Л.М.Корниенко

L.M.Korniienko

Сумський національний аграрний університет

Сумский национальный аграрный университет

Sumy National Agrarian University

**МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕСТОВОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЯ ЗНАНИЙ
METHODICAL ASPECTS OF STUDENTS` KNOWLEDGE
TESTASSESSMENT**

Анотація. У статті розглядаються методичні аспекти організації тестового контролю знань, його мета та основні функції. Йдеться мова про основні вимоги до тесту, їх значення, розглядаються різні види тестів.

Аннотация. В статье рассматриваются методические аспекты организации тестового контроля знаний, его цель, основные функции, основные требования к тесту, их значение, различные виды тестов.

Summary. The article deals with the methodical aspects of organization of students' knowledge test assessment, the main aim and its functions, demands for tests, their meanings and types of tests.

Ключові слова: контроль знань, вимоги до тесту, рівень складності, надійність, валідність, мета тестування, оцінювання, педагогічний тест, функції тестового контролю.

Ключевые слова: контроль знаний, требования к тесту, уровень сложности, надежность, валидность, цель тестирования, оценивание, педагогический тест, функции тестового контроля.

Keywords: knowledge assessment, test demands, level of complexity, reliability, validity, testaim, pedagogical test, functions of knowledge assessment.

Для проведення контролю знань студентів через обмеженість часу зручно використовувати тестові програми. Основна мета тестового контролю (ТКЗ)— оцінювання рівня засвоєння знань студентів після вивчення дисципліни й одержання інформації для удосконалення процесу підготовки кадрів.

Відповідно до загальної мети можна виділити такі основні функції ТКЗ: 1) діагностична; 2) навчальна; 3) організуюча; 4) виховна.

Функція діагностики впливає із самої суті контролю, спрямованого на збирання, аналіз та інтерпретацію результатів оцінки для визначення реального рівня сформованості знань студента. Навчальна функція спрямована на досягнення однієї з найважливіших цілей — оволодіння студентами змістом освіти (певної дисципліни). Мається на увазі той факт, що студент при вирішенні тестового завдання ще раз повторює пройдений матеріал і краще закріплює отримані знання. Організуюча функція педагогічного контролю виявляється в його впливі на організацію навчального процесу. Залежно від отриманих результатів контролю викладач вносить відповідні зміни в навчальний процес, що виявляються в нових підходах, формах, методах та дидактичних засобах навчання. Виховна функція. Тестова перевірка допомагає студентам удосконалювати свої знання, систематизувати їх, розвивати пам'ять, мислення, гуманізувати освітній процес і на цій основі формувати гармонійно-розвинуту творчу особистість.

Як один з елементів процесу навчання ТКЗ регламентується відомими загальними принципами педагогіки: 1)об'єктивності і справедливості оцінювання; 2)науковості; 3)ефективності й оперативності; 4)систематичності; 5) єдності вимог; 6) гласності та ін.

Тест (англ. «test» — іспит) — завдання стандартної форми, що має за мету визначити рівень засвоєння знань, розумового розвитку, спеціальних можливостей та інших якостей особистості людини. Тест педагогічний являє собою сукупність завдань зростаючої складності, що дозволяють точно оцінити знання, уміння, навички й інші характеристики особистості студента, які цікавлять педагога. Наприклад, такі як повнота (наявність повного ланцюга системи знань); систематичність (упорядкованість і стрункість); науковість (глибоке засвоєння наукових понять, законів, теорій); міцність (можливість довгострокового зберігання в пам'яті накопиченої суми знань і засобів діяльності).

Відповідно до змісту завдань педагогічного контролю педагогічний тест повинен задовольняти такі вимоги: 1) чіткий комплекс тестових завдань; 2) оптимальний рівень складності; 3) надійність; 4) валідність; 5) можливість оцінювати знання студента за рівнем сформованості його творчого досвіду.

Тест повинен включати комплекс завдань різноманітних видів, для того щоб всебічно оцінити рівень засвоєння навчальної інформації: розуміння, пізнання, відтворення, застосування, творчість. Особливо складно діагностувати творчий рівень, тому що творча діяльність заснована на сукупності умінь: інтелектуально-логічних, інтелектуально-евристичних, методологічних, світоглядних, комунікативних, автодидактичних тощо. Для цього необхідно розробити комплекс тестових завдань зростаючої складності. Рівень складності має бути таким, щоб студент розумів сутність і завдання тесту, а питання в тесті повинні відповідати складності контрольного матеріалу. Надійність — одна з найважливіших характеристик тесту. Тестова програма повинна дозволяти визначити й оцінити знання, уміння і навички з максимальною точністю. Валідність показує цінність тестових завдань, які повинні бути пов'язані з практичними або емпіричними показниками.

Для реалізації цих умов існує класична процедура складання тестів, що має таку послідовність етапів. I етап. Викладач повинен визначити мету

тестування (що він хоче оцінити: Знання?, Уміння?, Якого рівня? тощо); виділити вимоги (критерії) до оцінюваних знань, умінь, навичок (розробити шкалу оцінювання, модель інтерпретації отриманих оцінок). II етап. Розглядається план тесту, визначається кількість завдань, встановлюється рівень їх складності. III етап — складання і підбір завдань. Тут необхідно керуватися такими вимогами: 1) кількість завдань у тесті повинна забезпечити рішення поставлених перед тестуванням цілей (тобто кількість завдань повинна бути такою, щоб найбільш повно охопити досліджуваний матеріал); 2) форма завдань повинна бути різноманітною і залежати від предмета тестування. Будь-який тест складається з таких елементів: 1) інструкція до тестування (наприклад: назвіть правильні відповіді, складіть схему тощо); 2) текст тестового завдання; 3) варіанти відповідей (якщо тести закриті). Відкриті тести передбачають вільну відповідь, а закриті — один правильний варіант і мають різноманітну форму постановки задачі. Варіанти закритих тестів включають: тести на впізнавання, тести на достовірність, тестові завдання на доповнення, тести на відповідність та послідовність дій, тести на конструювання та у формі ситуативного завдання. Дуже важливо використовувати в одній картці тестового контролю різноманітні форми тестування і поступово підвищувати рівень складності завдань.

Контроль знань — це перевірка власного досвіду викладача, його спроможності ефективно впливати на формування знань, умінь, навичок, а також розвиток творчих здібностей студентів, це ще й можливість удосконалювати форми, методи і засоби педагогічної майстерності.

Аналіз практики вітчизняної та зарубіжної вищої школи свідчить про істотні зміни в оцінюванні знань і відповідає таким вимогам: 1) система має відображувати глибину засвоєння навчального матеріалу (диференціація); 2) необхідно, щоб система стимулювала активну самостійну роботу в оволодінні професійними дисциплінами, виявляла творчу і талановиту молодь (сприяння елітарній освіті); 3) система має забезпечувати

об'єктивність та індивідуальний підхід в оцінюванні рівня сформованості знань і якості навчання кожного студента як особистості.